

АЛЛОҲ

-ҲАЗАБЛАНГАН ТОИФАЛАР!

Ахборот замонидаги турли мафкуралар тортишуви кескин тус олаётган бир вазиятда жаҳолатга қарши маърифат билан курашиш муҳим аҳамият касб этмоқда. Шу боис, экстремизм ва терроризмнинг асл мазмун-моҳияти, нохуш оқибатлари ва Ислом дини таълимотларида бундай ҳаракатлар қаттиқ қораланишига оид маълумотлар қуйида баён этилади.

ЭКСТРЕМИЗМ ВА ТЕРРОРИЗМ ДЕГАНДА НИМА ТУШУНИЛАДИ?

ЭКСТРЕМИЗМ (*лотинча* – “ақл бовар қилмас даражада”, “ҳаддан ошиш”) жамиятда қабул қилинган қонун-қоидаларга зид бўлган, кескин радикал қарашлар ва ҳаракатларни англатади. Бундай ҳаракатларга диний тус бериш диний экстремизмга олиб келади.

ДИНИЙ ЭКСТРЕМИЗМ – жамият учун анъанавий бўлган диний қадриятлар ва ақидаларни рад этиш, уларга зид бўлган ғояларни алдов ва зўрлик билан тарғиб қилишга асосланган назария ва амалиётни англатади.

ТЕРРОРИЗМ (*лотинча* – “қўрқитиш”, “ваҳимага солиш”) – аҳолининг кенг қатламларида ваҳима ва қўрқув уйғотиш, жамиятда беқарорлик келтириб чиқариш орқали давлат ҳокимиятини эгаллаш мақсадига қаратилган жиноий фаолиятдир.

ЭКСТРЕМИСТИК ҒОЯ ВА ҚАРАШЛАР ПАЙДО БЎЛИШИНИНГ САБАБИ НИМАДА?

«Қачонки исталган кимсанинг нобоп фикри фатво деб қабул қилинаверар экан, биз ислом ҳуқуқининг мўътадиллигини сақлаш ва мутаассиблик устидан ғолиб бўлишда энг муҳим воситани қўлдан бой бериб қўямиз».

*Миср муфтийси Шавқий Аллом,
«Дунё уламолари мурожаати» китобидан.*

**ЭКСТРЕМИЗМ КЕЛИБ ЧИҚИШИНИНГ АСОСИЙ САБАБИ
БУ – МУТААССИБ** фикр ва қарашларнинг пайдо бўлишидир.
Шунингдек, унинг асосида илмсизлик ётади!

МУТААССИБЛИК – муайян ғояларнинг тўғри эканига кўр-кўрона қаттиқ ишониш ва уларга ҳаддан зиёд берилиш, “ўзгалар” ва “ўзгача” қараш ва ғояларга муросасиз муносабатда бўлиш, бошқа фирқа ва мазҳабларни бутунлай рад этган ҳолда, уларни тан олмасликда намоён бўлади. Мутаассиблик барча даврларда келиб чиққан турли дин ва йўналишлар орасидаги низо ва тўқнашувларнинг асоси бўлган. Айти пайтда диний ва дунёвий билимларнинг саёзлиги, соф диний тушунчаларнинг асл мазмунини билмаслик, ёшларни экстремистик ғоялар таъсирига тушиб қолишига бош сабабдир!

**“КИМ ХАҚ ЙЎЛНИ АНИК
БИЛГАНИДАН КЕЙИН ПАЙҒАМБАРГА
ХИЛОФ ИШ ҚИЛСА ВА МЎМИНЛАРНИНГ
ЙЎЛЛАРИДАН БОШҚА ЙЎЛГА ЭРГАШИБ
КЕТСА, БИЗ УНИ КЕТГАНИЧА ҚЎЙИБ
БЕРАМИЗ. СЎНГРА ЖАҲАННАМГА ДОҲИА
ҚИЛАМИЗ. НАҚАДАР ЁМОН ЖОЙДИР У!”**

(Нисо сураси, 115-оят).

Шу ўринда таъкидлаш лозимки, экстремизм ва терроризм дин танламайди, балки маълум бир соф диний тушунчаларнинг асл мазмунини бузиш натижасида вужудга келади.

ЭКСТРЕМИСТИК ТАШКИЛОТЛАРНИНГ КЕНГ ТАРМОҚ ОТИШИНING САБАБИ НИМАДА?

Дарҳақиқат ҳозирда экстремистик ташкилотлар кенг тармоқли тизимга айланиб улгурди. Бу чуқур ўйланган стратегиянинг бир қисмидир. **Аввало, барча экстремистик ташкилотлар учинчи давлатлардаги тадқиқот марказлари, таъбир жоиз бўлса “ғоявий лаборатория”лар маҳсули эканини унутмаслик лозим.** Шу ўринда, экстремистик оқимларни бажарадиган функцияларига кўра шартли равишда 3 гуруҳга бўлиш мумкин:

Биринчи гуруҳга кирувчи ташкилотларнинг асосий “вазифа”си бу одамларни гўёки “исломлаштириш” ва “тақвога чақиритиш”дан иборат. Бундай гуруҳлар қаторига “Таблиғчилар” ташкилотини киритиш мумкин.

Иккинчи гуруҳдаги ташкилотларнинг вазифаси эса, “исломийлаштирилган” тоифани мутаассиб ғоялар сингдирилган, муайян ғоя ва раҳнамога сўзсиз эргашадиган “кадр”лар сифатида тайёрлашдир. Бундай гуруҳлар қаторига “Нурчилар” ва “Ҳизб ат-таҳрир” каби экстремистик ташкилотларни киритиш мумкин.

Учинчи гуруҳдагилар эса юқоридаги ташкилотлар томонидан тайёрланган кишиларни “исломий давлатни қуриш учун жиҳодни амалга ошириш”га сафарбар этиш билан шуғулланади. Бу гуруҳга барча террорчи ташкилотлар киради.

ЭКСТРЕМИСТИК ҲАРАКАТЛАР ҚАНДАЙ МАҚСАДЛАРНИ КЎЗЛАБ ФАОЛИЯТ ОЛИБ БОРАДИ?

Экстремистик руҳдаги террорчи ташкилотларнинг **стратегик мақсадлари**, аввало, **гўеки, “шариатга асосланган давлат тузиш”** бўлиб, бу бир неча босқичда амалга оширилиши режалаштирилган.

Биринчи босқичда аҳолини кенг қўламда гўе “исломийлаштириш” назарда тутилади. Бунда, аввало, **диний илми саёз бўлган кишиларда** исломнинг фарзларига амал қилиш лозим, бу ишларни бажармаганлар мусулмончиликдан чиқади, каби ғоялар уқтирилади. Шу билан бирга, **яширин “ҳужралар” ва вертуал “гуруҳ”лар тузиш** ва унда ўқиётганларга, диний таълим ниқоби остида, ўз қарашларини сингдириш ишлари олиб борилади. Бир қарашда бундай “даъват”дан ҳеч кимга ҳеч қандай зарар йўқдек кўриниши мумкин. Аслида эса бу “чуқур ўйланган стратегия”нинг бир қисмидир.

Иккинчи босқичда энди “исломийлаштирилган” тоифада ҳукумат, мавжуд конституциявий тузум, расмий диний тузилмалар ва уламоларга нисбатан норозилик кайфиятини уйғотиш ва шу орқали ижтимоий-сиёсий вазиятни беқарорлаштириш кўзланади.

Учинчи босқичда эса аҳоли орасида айниқса, ижтимоий тармоқлар “такфир” (мусулмонни куфрда айблаш), “ҳижрат”, “жиҳод”, “шаҳидлик”, “ислом диёри” ва “куфр диёри” каби тушунчаларни **бузилган талқинини кенг тарқатиш**, аъзоларга экстремистик руҳдаги адабиёт, видео ва аудио материалларни етказиш, динлараро ва миллатлараро муносабатларни кескинлаштириш асосий мақсад ҳисобланади.

Ва ниҳоят, **тўртинчи босқичга** келиб, тўпланган “жамоат”ни мавжуд ҳукуматни ағдариш ва “ислом давлатини” тузишга даъват этилади. Бунда, “жиҳод” ва “шаҳидлик” ғояларини амалда татбиқ этишга тарғиб қилиш, яширин тузилган гуруҳларни махсус (даъват, қўпоровчилик ва ҳ.к.) тайёргарликдан ўтказиш, аёллардан иборат ячейкаларни кучайтириш ва охир-оқибат террор воситаларидан фойдаланган ҳолда “мақсадга эришиш” кўзланади.

ЭКСТРЕМИСТИК ВА ТЕРРОРЧИ ТАШКИЛОТЛАР ҚАНДАЙ МОЛИЯВИЙ МАНБАЛАРГА ТАЯНАДИ?

ЗАМОНАВИЙ
ТЕРРОРИЗМ ХИЛМА-
ХИЛ МОЛИЯВИЙ
МАНБАЛАРДАН ОЗИҚ-
ЛАНИШИ ҲИСОБИГА
ФАОЛИЯТ ҚАМРОВИНИ
КЕНГАЙТИРИШГА, МОД-
ДИЙ-ТЕХНИК БАЗАСИ-
НИ МУСТАҲКАМЛАШГА
ҲАРАКАТ ҚИЛМОҚДА.
ТЕРРОРЧИ
ТАШКИЛОТЛАРНИ
ОЗИҚЛАНТИРИБ
ТУРУВЧИ АСОСИЙ
МОЛИЯВИЙ МАНБА-
ЛАР ҚУЙИДАГИЛАР
ҲИСОБЛАНАДИ:

ОЧИҚ, РАСМИЙ ФАОЛИЯТ ЮРИТУВЧИ
ТУЗИЛМАЛАРДАН ОЛИНАДИГАН ДАРОМАДЛАР

УЮШМА АЪЗОЛАРИ ТЎЛАЙДИГАН БАДАЛЛАР

НОҚОНУНИЙ ҚУРОЛ-ЯРОҒ САВДОСИ

КИДНЕППИНГ (ОДАМЛАРНИ ТОВОН ПУЛИ
УНДИРИШ МАҚСАДИДА ЎҒИРЛАШ)

ҚАРОҚЧИЛИК ВА БОСҚИНЧИЛИК

НАРКОБИЗНЕС

ШУ БИЛАН БИРГА, ТЕРРОРЧИЛИК ТАШКИЛОТЛАРИ АЙРИМ
ЙИРИК ДАВЛАТЛАР ТОМОНИДАН МОЛИЯЛАШТИРИЛИБ
ТУРИЛИШINI ҲАМ АЛОҲИДА ҚАЙД ЭТИШ ЛОЗИМ

АЗИЗ ЁШЛАР, ЭКСТРЕМИЗМНИНГ ИСЛОМГА ҲЕЧ ҚАНДАЙ АЛОҚАСИ ЙЎҚ!

ЭКСТРЕМИЗМ ВА ТЕРРОРИЗМГА ҚАРШИ КУРАШ БЎЙИЧА АЛ-АЗҲАР КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ «АЛ-АЗҲАР ХАЛҚАРО БАЁНОТИ» НОМЛИ ЯКУНИЙ ХУЛОСА ВА ТАВСИЯСИДАН

Ўзларига динни байроқ қилиб олиб, уммат фарзандларига нисбатан зўравонлик ва террор амалиётидан фойдаланаётган қуролланган фирқа, жамоа ва турли хилдаги гуруҳларнинг асл исломга ҳеч қандай алоқаси йўқ. Аслида, уларнинг қарашлари бузғунчи, тутган йўллари эса гуноҳ ботқоғидир. Зеро, аҳолининг тинчлигини бузиш, бегуноҳ инсонларнинг қонини тўкиш, уларнинг шаъни ва мол-мулкига тажовуз қилиш, диний қадриятларини топташ инсониятга зид бўлган жиноятлар бўлиб, Ислом дини бу каби амалиётларга бутунлай қаршидир.

«Ал-Азҳар» халқаро баёноти

АСЛ ҚИЁФА!

Юқорида қайд этилганидек, экстремистик ташкилотларнинг аксарияти ўз номини муқаддас Ислом дини билан боғлашга уринади. Улар ўзларини “нажот топган гуруҳ” қолган мусулмонларни эса “кофир” ҳисоблайди. Аслида-чи? Аслида ҳам шундайми? Йўқ, албатта!

«Ислом» сўзининг луғавий маъноларидан бири “тинчлик”дир, динимиз ҳеч қачон бузғунчиликка, қотилликка ундамайди. Замонавий экстремист ва террорчилар эса бузғунчилик, қотиллик ва одамларни даҳшатга солишни ўзининг вазифаси деб билади.

Қуръони каримда бегуноҳ одамларнинг жонига қасд қилиш қораланиб, жумладан “Нисо” сурасининг 93-оятда Аллоҳ таоло шундай хитоб қилади:

**“КИМДА-КИМ ҚАСДАН БИР
МЎМИННИ ЎЛДИРСА, УНИНГ ЖАЗОСИ
ЖАҲАННАМДА АБАДИЙ ҚОЛИШДИР.
ЯНА УНГА АЛЛОҲ ҒАЗАБ ҚИЛГАЙ,
ЛАЪНАТЛАГАЙ ВА УНГА УЛКАН
АЗОБНИ ТАЙЁРЛАБ ҚЎЙГАЙ”.**

Ҳадисларда ҳам бу борада кўплаб хабарлар келган. Жумладан, Имом Термизий ривоят қилган ҳадисда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг: “**Аллоҳ таолонинг наздида бир мусулмон кишининг ноҳақ қатл этилишидан кўра, ёруғ дунёнинг барбод бўлиб кетиши енгилроқдир**”, – деганлари ривоят қилинган.

Юқоридаги мулоҳаза ва далиллар, экстремизм ва терроризмнинг **АСЛ ҚИЁФАСИНИ** очиб беради ва мазкур ҳаракатларнинг нафақат дунёвий қонун-қоидалар, балки **Ислом дини асосларига ҳам мутлақо зид эканини кўрсатади.**

НАЖОТ ТОПГАН ЖАМОА!

Аҳли сунна вал жамоа “Суннатга амал қилувчи ва жамоатга эргашувчи кишилар”, деган маънони англатади.

Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

“НАБИЙ СОЛЛАЛЛОХУ АЛАЙҲИ ВАСАЛЛАМ:
“**ЯХУДИЙЛАР ЕТМИШ БИР ЁКИ ЕТМИШ ИККИ
ФИРҚАГА БЎЛИНДИЛАР. НАСОРОЛАР ЕТМИШ
БИР ЁКИ ЕТМИШ ИККИ ФИРҚАГА БЎЛИНДИЛАР.
МЕНИНГ УММАТИМ ЭСА ЕТМИШ УЧ ФИРҚАГА
БЎЛИНАДИ**», ДЕДИЛАР». Бошқа ривоятда:

«**ЕТМИШ ИККИТАСИ ДЎЗАҲДА, БИТТАСИ
ЖАННАТДА. У – ЖАМОАТДИР**» ибораси зиёда қилинган.

Аҳли сунна вал жамоа – ислом тарихининг барча даврларида мусулмонларнинг катта қисмини ташкил қилган. Улар Пайғамбаримиз соллаллоху алайҳи васаллам ва суннатларини маҳкам ушлаган дин пешволари бўлмиш саҳобалар, тобеъинлар ва тўрт мўътабар фикҳий мазҳаб имомлари йўлларига эргашган жамоадир. Аҳли сунна вал жамоа мазкур улуғларнинг йўлини нақл ва муттасил иснод (оғизма-оғиз эшитиш) билан қабул қилиб олганлардир.

Билиб қўйинг! Аҳли сунна вал жамоа вакиллариининг барчаси муҳим ақидавий масалаларда бир хил эътиқод қилади! Гарчи уларнинг ифода услублари, яъни эътиқодларини баён қилиб бериш услублари хилма-хил бўлса-да ҳаммасининг мақсади бир хилдир!

«Аҳли сунна вал жамоа» деганда тўрт тоифа – аҳли ҳадислар, сўфийлар, ашъарийлар ва мотуридийлар тушунилади!

«Аҳли ҳадис» деганда фикҳий ҳанбалий, «ашъарийлар» деганда асосан шофеъий ва қисман моликий мазҳаби вакиллари назарда тутилади. «Мотуридий» деганда асосан, ҳанафийлар ва қисман моликий ва ҳанбалийлар тушунилади. «Аҳли виждон» деганда эса, ҳақ йўлдаги мўътадил тариқатчилар тушунилади.

**ШУНДАЙ ЭКАН, ЭКСТРЕМИЗМ ВА ТЕРРОРИЗМГА ҚАРШИ
КУРАШДА БАРЧАМИЗ ЎЗ БУРЧИМИЗНИ ҲИС ЭТИШИМИЗ, ОГОҲ
БЎЛИШИМИЗ, АЙНИҚСА, ЁШЛАРИМИЗ ВА ВАТАНИМИЗ КЕЛАЖАГИ
УЧУН МАСЪУЛ ЭКАНИМИЗНИ УНУТМАСЛИГИМИЗ ЛОЗИМ!**

ЭКСТРЕМИСТИК ОКИМЛАР ФАОЛИЯТИГА КОНУНИЙ БАҲО:

Экстремистик оқимлар фаолиятида турли шаклларда иштирок этиш Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг қуйидаги моддалари асосида жиноий жавобгарликларга олиб келади:

❶ **154-1-модда.** Чет давлатларнинг ҳарбий хизматига, хавфсизлик, полиция, ҳарбий адлия органлари ёки шунга ўхшаш бошқа органларига хизматга кириш, ёлланиш;

❷ **156-модда.** Миллий, ирқий, этник ёки диний адоват қўзғатиш;

❸ **159-модда.** Ўзбекистон Республикасининг конституциявий тузумига тажовуз қилиш;

❹ **216-модда.** Жамоат бирлашмалари ёки диний ташкилотларни қонунга хилоф равишда тузиш;

❺ **216-1-модда.** Ғайриқонуний жамоат бирлашмалари ва диний ташкилотлар фаолиятида қатнашишга ундаш;

❻ **216-2-модда.** Диний ташкилотлар тўғрисидаги қонунчиликни бузиш;

❼ **244-1-модда.** Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига таҳдид соладиган материалларни тайёрлаш, сақлаш, тарқатиш ёки намойиш этиш;

❽ **244-2-модда.** Диний экстремистик, сепаратистик, фундаменталистик ёки бошқа тақиқланган ташкилотлар тузиш, уларга раҳбарлик қилиш, уларда иштирок этиш;

❾ **244-3-модда.** Диний мазмундаги материалларни қонунга хилоф равишда тайёрлаш, сақлаш, олиб кириш ёки тарқатиш;

❿ **246-модда.** Контрабанда (... *диний экстремизм, сепаратизм ва ақидапарастликни тарғиб қилувчи материалларни Ўзбекистон Республикасининг божхона чегарасидан ўтказиш*).

Диний-маърифий сайт ва ижтимоий тармоқлар рўйхати

Жаҳолатга қарши маърифат йўналишидаги маълумотлар базаси

Шаръий савол-жавобларга ихтисослашган сайтлар, ижтимоий тармоқлар, ботлар ва Кол-марказ: **(78) 150-33-44**, **Fatvo.uz**, **savollar.muslim.uz**, <https://t.me/diniysavollar>, <https://t.me/muminalaruzb>

Муфтий Нуриддин домла ҳазратларининг “Исломда ватан тушунчаси” китоби

«Ҳизбут-тахрир» фитнасидан огоҳлантириш номли китоб

Электрон китоблар

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф раҳимахуллоҳнинг “Дин насиҳатдир” китоби

“Ихтилофлардан сақланайлик”

“Оилада фарзанд тарбияси” (1-3)

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 27 декабрь санасидаги 9784 – сонли хулосаси асосида тайёрланди.

Ўзбекистон мусулмонлари идораси